

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorum

VD16 B 5530

Lex VI. Multi magicis artibus vsi elementa turbare, vitam insontium labefactare non dubitant, & manibus accinctis aude[n]t ventilare, vt quisq[ue] suos conficiat malis artibus inimicos. Hos, quoniam ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

est etiam quorundam amicorum & sanguine iunctorum crudelitas, & audacia, qui curant sibi vinculo sanguinis obligatos, ob crimina capitalia morte digna in carceribus detentos, veneno ad bibendum, aut comedendum dato, necari, ne ignominiosè publicam pœnam subeant. De quibus Bald. & Ias. in L. i. C. qui testam. facere possunt Marsil. in singulari 150. Menoch. in d. cas. 285. à num. 5.

LEX VI.

Multi magicis artibus vsi elementa turbare, vitam insontium labefactare non dubitant, & manibus accinctis audet ventitare, vt quisq; suos conficiat malis artibus inimicos. Hos, quoniam natura peregrini sunt, feralis pestis absumas.

HAEC Lex est etiam Imperatoris Constantini ad populum: Vnde eruitur, opera maleficorum, quæ nostri confitentur se commisisse, non esse noua, sed etiam antiquitus magos fuisse & maleficos in magno numero, qui similia fecerunt, & cum Dæmonibus contra hominum salutem conspirauerunt. Et aduertendum ex hac etiam lege, maleficos magicis artibus, & non naturalibus nocere: atque (vt hæc etiam anno-

tem,

tem, quoniam aliqui maleficos melioris conditionis videntur facere, quam magos) quod omni tempore, vt suprà clarè docui, vulgus magos maleficos appellauit, & certè fraternizant. Qui enim ait magum interficiendum, haud negare potest maleficum ob excellentiam, maiori pœna afficiendum esse. Conueniunt autem magus propriè dictus, & maleficus: quod vterque operatur ex pacto cum Dæmone inito, tametsi magus occultius & obscurius id faciat, vt rectissimè Thomas Erastus in Dialogis de Lamijs docet. Differunt autem: quia magus mirabilia operatur ad delectationem, iocum & ludum, aut ostentationem: Maleficus sua opera in perniciem & detrimentum aliorum dirigit. Magus putat se Dæmonem cogere, & in hoc se potentiorē illo putat, & quod sic coactus concurrat ad actionem. Maleficus Dæmonem tanquam patronum agnoscit, ei reuerentiam exhibet, & in auxilium tacitè vel expressè inuocat, quando operationem perficere cupit. Magus ex libris, vel aliorum instructione suam artem discit: Maleficus ab ipso Dæmone seducitur, licet etiam aliquando aliqui persuasione aliorum inducantur. Magus non expressè DEO & communioni Sanctorum abrenunciat, nisi in summo malitiæ sit gradu: Maleficus autem communiter hoc facit. Ex quibus clara

Tt 2 est,

est, magum strictè sumptum in malitia superari à malefico. *Elementa turbare.* Quomodo magi siue malefici Elementa perturbent, latè declaratum est in L. præcedenti, q. 4. *Vitam insonnam labefactant*, inducendo infirmitatem, aut mortem. *Manibus accinctis audent ventilare, ut quisque suos malis artibus conficiat inimicos.* Quidam rectius videntur legere quam antiqua Cod. lectio habet, videlicet, manibus accitis, id est, Dijs infernalibus inuocatis (ad mentem Glossæ) qui ex pacto cooperantur, ut quisq; suos inimicos secretò & occultè inficere & interficere valeat. Huic doctrinæ conuenit Theologorum vnanimis sententia, quod in maleficijs & quibusdam alijs superstitionibus semper fiat inuocatio Dæmonum tacita vel expressa. S. Thom. 2. 2. q. 95. art. 4. & sæpius in ead. q. Cardin. Caiet. in d. art. 4. Alphonsus Castrensis lib. 1. de iusta hæreticor. punit. cap. 13. Syluest. in verb. Maleficium. & in verb. Superstitio. Turrecr. 26. q. 2. can. illud. Nauar. in manuali Confessar. c. 11. num. 28. & alibi. Et articulus Parisiensis primus de superstitionibus. Quod per artes magicas & maleficia, & inuocationes nefarias, querere familiaritates & amicitias & auxilia Dæmonum, non sit idololatria. Error. Astipulantur Iurisperiti, Glossa, Angelus, Salycetus, Alber. in præsentis L. Bonifac. de Vitalinis in tract. de maleficijs, in cap. de Sortileg. & mathem. Ioan. de Anania in Rubr. de Sortileg. Gril-

Grill
pract
hui
que
giolo
rebus
sed ab
sit sup
simil
poten
ta infl
re) sal
ita &
quàm
signa
quibu
est pac
Deus
cit. Et
quæ i
confor
notas
cipiun
liunt.
bus D
carum
Nam c
nis fir
locior
effectu

Grilland. q. 2. & 3. de Sortileg. Damhauder. in
 practica crim. cap. 61. à num. 132. vbi pulchra ad
 huius L. explicationem pertinentia adfert. Ne-
 que etiam putandum est, inquit, tam prodi-
 giosos effectus maleficarum ab huiusmodi
 rebus, quibus vtuntur ad maleficiandum, oriri
 sed ab instituyente hæc signa Diabolo, qui cum
 sit superbissimus, Deo cupit in omnibus quàm
 similitudo esse. Quemadmodum enim omni-
 potens Deus quædam in Ecclesia sua Sacramen-
 ta instituit, quæ dignè vtentibus (ipso aspiran-
 te) salutarem designât & producant effectum:
 Ita & Diabolus, qui nihil impensius appetit,
 quàm in pretio haberi, & Deo æqualis videri,
 signa quædam tanquam sacramenta instituit,
 quibus inuocatus ab his, quibus confœderatus
 est pactis, operator malignus assistit: & quoties
 Deus permiserit, quod rogatur, malum perfici-
 cit. Et post pauca: Mulieres autem maleficæ
 quæ iam voluntate deprauata, & consensu in
 consortium Dæmonum per pacta transierunt,
 notas quasdam & signa symbolica ab ipsis re-
 ciunt, quibus exciti Dæmones mox profi-
 liunt. Quocirca in his perniciosis operationi-
 bus Dæmonum, nihil efficacius stulta malefi-
 carum crudelitate, quæ pactis augetur & votis.
 Nam quanto vel Dæmonibus, vel eorum sig-
 nis firmiorem adhibuerint fidem, tanto ve-
 lociorem assequuntur, cooperantibus ipsis,
 effectum. Hæc ille ex Ioanne Tritemio in tra-

Stat. de reprobis & maleficis mulieribus, ad
 quæstiones propositas à Maximilia. Cæsare. Si
 quis dicat. An semper inuocati accurere co-
 gantur; Respondetur quod non. Aliquando
 enim vltro non coacti adueniunt, & suum
 auxilium præstant, vt suos clientulos in sua
 perfidia contineant, & sic magi putant, quod
 inuocationibus & coniurationibus eos cogât,
 sed decipiuntur. Illa enim verba non sunt tam
 efficacia, vt Dæmonem cogant, sed tantum ex
 pacto concurrit. Aliquando ad inuocationem
 Magi siue malefici non fert auxilium, nec coo-
 peratur: quia Deus non permittit. Aliquando
 autem Magus verbis & coniurationibus cogit
 dæmonem in hunc modum, quando habet
 scilicet pactum cum superiori dæmone, cui in-
 ferior morem gerere tenetur: tunc tamen ver-
 ba & coniurationes respectu superioris non
 habent vim coactionis, sed tantum rationem
 signorum & inuocationis. *Hos quoniam natura
 sunt peregrini, ferulis pestis absumat.* Merito vocan-
 tur malefici naturæ peregrini: quoniam vitæ
 humanæ insidiantur, & non solum alienæ, sed
 etiam quasi propriæ, dum proprios nonnun-
 quam infantes, qui sunt portio suæ substantiæ,
 occidunt, Dæmonibus consecrant, aliquando
 corda eorū comedunt: aliquando autē igne in
 pulueres, quibus ad nefandos actus abutun-
 tur, redigunt. His accedit, quod destruunt ea,
 quæ ad conseruationem humanæ vitæ necessa-
 ria

ria fun-
 nitur,
 dilace-
 erat in
 liseo &
 duobus
 uerum
 ftiaru
 vos, &
 vos fan-
 14. Da-
 tes De-
 obie-
 Genti-
 consti-
 bus Ec-
 hit, q-
 no ad
 gatus
 bus, q-
 ceris, p-
 doctri-
 Vtina-
 tæ: qu-
 & ad t-
 sicut e-
 pus a
 dam-
 peiam
 ris, &

ria sunt. Quare meritò ea pœna, quæ hic decer-
 nitur, sunt digni, ut scilicet bestijs tradatur ad
 dilacerandum. Damnatio ad bestias pœna etiã
 erat in lege diuina. 4. Reg. 2. Pueri illudêtes He-
 liseo & dicentes; ascende calue, ascende calue, à
 duobus vrsis lacerati sunt, qui ex eis 42. lacera-
 uerunt ex diuina iussione. Deut. 32. Dentes be-
 stiarum immittam. Ezech. 5. Cõgregabo super
 vos, & cõteram baculum panis, & immittam in
 vos famem, & bestias pessimas; Sic Daniel. 6. &
 14. Darius rex Medorũ & Persarum in adoran-
 tes Deos alienos statuit bestiarum & leonum
 obiectionem. Quæ pœna olim familiaris fuit
 Gentilibus, contra Christianos martyres, ut
 constat maximè ex Hieronym. de Scriptori-
 bus Ecclesiasticis vbi vitam S. Ignatij descri-
 bit, qui ait. De Syria vsque ad Romam pug-
 no ad bestias, in mari, in terra, nocte dieque li-
 gatus cum decem Leopardis, hoc est, militi-
 bus, qui me custodiunt; quibus & cum benefe-
 ceris, peiores fiunt. Iniquitas autem eorum mea
 doctrina est: sed non idcirco iustificatus sum.
 Utinam fruam bestijs, quæ mihi sunt præpara-
 tæ: quas & oro mihi veloces esse ad interitum,
 & ad supplicia, & allici ad comedendum me: ne
 sicut & aliorum martyrum, non audeant cor-
 pus attingere. In alijs quoque LL. imponitur
 damnatio ad bestias, ut in L. pœna, ad L. Pom-
 peiam, de parricid. & L. Ad bestias. ff. de pœ-
 nis, & alibi. Sed hæc pœna nunc ampliùs

non est in usu, vt docet ex Angel. & Marfil. Iu-
lius Clar. lib. 5. Sentent. §. fin. pract. Crimin. q.
67. num. 4. & in eius locum successit decapita-
tio naturalis.

QVAESTIO. I.

*An propter multitudinem malefico-
rum, hoc tempore seueritati legum detra-
hendum sit, & crimen debeat manere inul-
tum, vt quidam maleficorum aduocati vo-
lunt?*

VIDETVR, quod sic: quia detrahendum est
seueritati, vbi multorum strages iacet.
Glossa in cap. Latores. de cleric. excomm. & in
L. Aut facta. de poenis. §. fin. ff. facit ad idem,
can. Vt constitueretur. 50. dist. can. Commes-
sationes. 44. dist. Hinc celebre illud dictum
Gloss. in d. cap. Latores. Ob populum mul-
tum, crimen pertransit inultum.

In contrarium est L. praesens, quæ multos
maleficos siue magos fuisse eo tempore atte-
statur, & tamen statuit eos seuerissime punien-
dos laceratione bestiarum. S. Thomas. 2. 2. q.
108. art. 1. ad 5. quem citat & sequitur Alberic.
de Rosato in dictionario iuris, in verb. Cor-
rectio. vers. Qualiter attendendum, respon-
det, quod quando tota multitudo peccat, de
ea vindicta sumenda est, vel quantum ad to-
tam

um multitudinem, sicut AEgyptij submersi
 sunt in mari rubro, prosequentes filios Israel,
 vthabetur Exod. 14. & sicut ob sodomiam So-
 doma & Gomorrha vniuersaliter perierunt:
 vel quantum ad magnam multitudinis par-
 tem, sicut patet Exod. 32. in pœna eorum, qui
 vitulum adorauerunt. Quandoq; verò si spe-
 retur multorum correctio, debet seueritas
 vindictæ exerceri in aliquos paucos principa-
 liores, quibus punitis cæteri terreantur: Sicut
 Dominus Num. 25. mandauit suspendi prin-
 cipes populi, pro peccato multitudinis. Si au-
 tem non tota multitudo peccauit, sed pro par-
 te: tunc si possunt mali secerni à bonis, debet
 in eos vindicta exerceri, si tamen hoc fieri pos-
 sit sine scandalo aliorum. Alioquin parcendū
 est multitudini, & detrahendum seueritati.
 Quando autem peccatum multitudinis est ta-
 le, quod magis noceret multitudini vel spiri-
 tualiter, vel temporaliter, quàm scandalum,
 quod exinde oriretur, vindicandum est: hæc
 ex S. Thoma.

Ad hanc materiam multa adferunt Barto-
 lus in L. Aut facta. §. Nonnunquam. ff. de pec-
 nis. Nicolaus Boërius in tract. de seditionis, in
 septimo & vltimo præsupposito. Ioan. de A-
 nania, & Felin. in cap. Dilectus. 2. de Simonia.
 Alphons. à Castro lib. 2. de iusta hæret. punit.
 cap. 14. prope finem.

Respondetur nunc ad propositum. In hoc

Tt 5 encor.

enormissimo crimine nihil detrahendum est
 feueritati, propter multitudinem eorum, qui
 immerfi sunt. Probat in primis: propter So-
 domiam in Sodoma & Gomorra nocentes
 cum innocentibus interfecit, & ciuitates igne
 succendit Dominus. Et in cap. d. Exod. 32. eò
 quòd populus vitulum conflatilem adoraue-
 rat, & coram eo lusit, & choros duxit, occisa
 sunt triginta tria millia hominum, nec peper-
 cit Dominus in tam enormibus criminibus
 multitudini. Similia exempla non desunt ali-
 bi in veteri testamento. In tam enormibus, vt
 ait Ioanni. de Anania in d. cap. Dilectus: ces-
 sant omnes rationes. Ad idem facit expressus
 textus in d. L. Aut facta. §. d. Nonnunquam,
 ait, euenit, vt aliquorum maleficorum sup-
 plicia exacerbantur, quoties nimis multis per-
 sonis grassantibus exemplo opus sit. Hinc,
 quando sunt delicta grassantia, & ad malum
 tendentia, iuxta Glossam ibidem, propter
 multitudinem peccantium poena exacerbatur.
 Sic Glossa, Bartolus in eadem L. Ioan.
 de Anania loco citato, Nicolaus Boerius. Fel-
 pus vbi supra: & Archidia: in can. Denique.
 d. 4. quando delictum est commissum aut
 committitur à multis, & est dubium ne
 committatur propter multas personas aptas
 ad hoc, & in futurum pendet, non parcitur
 multitudini. Quod multò magis est verum,
 quando crimen est maximum, sicut crimen
 male.

maleficorum, & tendit in corruptionem spiritua-
 tualem & temporalem multitudinis, & multo
 maius est nocumentum instans, quàm sit scan-
 dalum quod nullum oritur ex vindicta. Quia
 vt Gloss. & Anthon. à Butr. in d. cap. latores,
 tradunt, quando non timetur scandalum, sed
 præsumitur quod populus æquanimiter tole-
 rabit rigorem, propter multitudinem non est
 tollendus rigor: quod profectò obtinet in
 pessimo crimine maleficorum. Populus enim
 cum animaduertat grauitatem huius crimi-
 nis, & damna, quæ in Rempubl. redundant ex
 eo, & quomodo malum latius indies serpat,
 nisi prospiciatur, egerrimè fert, si magistratus
 executionem iustitiæ protrahat, & multum
 etiam ædificatur ex tanti criminis punitione,
 velletq; Rempubl. optimè repurgatam à tam
 exitiali peste, imò multa scandala oriuntur in
 populo, quando negligentius agitur in extir-
 patione, vt experientia discimus. Tum enim
 populus murmurat cōtra magistratum, mul-
 tæ sinistrae suspiciones oriuntur, & plurima
 peccata murmurando, detrahendo, sinistra
 iudicando, & mendacia spargendo commit-
 tuntur. Quorum alienorum peccatorum ma-
 gistratus fit particeps, si conniueat, & som-
 nolentius procedat: laudem autem conse-
 quitur apud Zelatores iustitiæ, si sine accep-
 tione personarum, habita iustitia & gloria
 Dni ante oculos, ad puniendum procedat,
 & ad

& ad purgandum Rempub. à malefactoribus, iuxta L. Congruit. ff. de offic. præsidis, accingatur. In hoc crimine profectò veritatem habet illud Stratoclis, relatum à Damhauder. in pract. crimin. in c. 150. num. 6. Ignoscendo nocentibus, innocentium salutem custodiri non posse. Item illud vulgare Prouerbiū : Qui parcat malis, nocet bonis. Ad ea quæ in contrarium allata sunt, respondeo: Seueritati detrahendum est propter multitudinem, in leuioribus delictis, quæ in futurum non pendent, & quando plus scandali ex punitione oritur, quàm boni sequitur, utpote cōtingere posset, quando de sceleratis non posset haberi vindicta sine maxima Reipub. perturbatione. Tunc locum habet: Quæ emendare non possumus, tolerare necesse est: Nesi quis velit eradicare zizania, euellat & triticum. Alphonf. à Castro loc. citat. respondet, parcendum esse multitudini, & mitius cum illa agendum, quando talis multitudo peccatum suum agnoscit, & parata est de illo corrigi, & bona de illius correctione habetur spes: quod in hoc crimine etiã locum habere potest: de membris singulis multitudinis iudico in suo gradu. Alioquin si multitudo ipsa peccans peccatum suum non agnoscit, sed in eo perseveret, aut tãquam rem bene gestam velit defendere: tunc seuera punitione est coërcenda, ut à suo errore discedat, ne nimia indulgentia obstinationis ansam

illi præbeat, præsertim si ipsa multitudo in potentia sua confidens, inde ad peccatum audacior fiat.

QVAESTIO II.

An magi & malefici insontium, maxime infantium vite insidiantur, ut præsens L. significat?

PRO huius Legis maiori elucidatione pro certo habendum est, quod Dæmones feruntur delectari sanguine humano. 26. q. 5. c. Nec mirum. Sic omni tempore suos cultores sollicitauerunt ad effundendum sanguinem, & ad immolandum homines. Psal. 105. Immolauerunt filios suos & filias suas Dæmonijs, & effuderunt sanguinem innocentem filiorum suorum & filiarum, quas sacrificauerunt sculptilibus Canaan. Vbi benè annotat Arnobius. Primò enim dixit. Effuderunt sanguinem innocentem. Et ne putarentur extranei, addidit, filiorum suorum, & filiarum suarum, quorum salus in humana conuersatione dulcissima est, ut illis non parcerent, pro quibus pij parentes etiam interfici non recusant. Et ut colligitur ex 4. Reg. cap. 23. & Hierem. 32. & Leuit. 18. & alibi: Idolo Moloch pueros immolabant, qui & supposito igne comburebantur. Sic etiam Iulianus Imperator postquam Christum

stum abnegavit, & vacavit Dæmonum incantationibus, ita crudeliter magiæ operam dedit, quod post mortem eius corpora & capita hominum iugulatorum multa in cistis, in puteis, & locis secretioribus Imperatoriæ aulæ Antiochiæ fuerint reperta, quos mactauerat clam futura inquirens, vt tradunt Niceph. lib. 10. Ecclesiast. histo. cap. 36. Socrates lib. 6. hist. tripartitæ cap. vlt. Similia sunt & magis horrenda, quæ referuntur contigisse in Huketan, siue noua Hispania, vbi in maxima ciuitate Temixtitan Dijs suis annuatim vltra vigintimilia puerorum puellarumq; corda sacrificare solebant, quæ nunc non Dæmonibus, sed altissimo Deo per doctrinam Evangelij & verum cultum Dei offeruntur. Hæc Episcopus illius ciuitatis, in Epistola data Anno Domini 1531. in mense Iunio, ad Capitulum generale Fratrum minorum regularis obseruantia, celebratum Tholosæ Anno Domini 1532. de profectu & animarum lucro significauit. Laurentius Surius in commentario breui rerum in orbe gestarum pag. 515. in impressione de Anno 1574. refert ex Archiuis Caroli Cæsaris inter reliqua, quod horrendum dictu est, mille plerumq; homines vno die in ciuitate Mexicana fuisse immolatos idolis, quæ nunc per gratiam Dei exturbata sunt, & Dæmonibus silentium indictum. Doctores mallei maleficarum in 2. p. q. 1. c. 13. narrant, in diocesi

diocēsi Basileensi & oppido Dan maleficam
 obstetricem incineratam, quæ confessa est se
 vltra quadraginta pueros necasse. Nicol. Ja-
 quer. in flagello hæret. fascinatorum cap. 15.
 attestatur, in Gallijs repertum fuisse fuisse tem-
 poribus Magum Baronem, qui clam iugula-
 set circiter viginti pueros, vt de eorum sangui-
 ne quædam librum conscriberet, in obsequiū
 Daemonum, qui de præhensus fuit, & publicè
 pœnam tantis sceleribus debitam persoluit.
 Quomodo olim homines demonibus sacrifi-
 cabantur apud varias nationes & gentes, mul-
 tis ostendit Euseb. lib. 4. de præparat. Euangeli.
 c. 7. Nostri malefici & sagæ plurimos infantes
 interfecerunt, vt passim ex processibus apud
 Iudices cōstat: imò, quod plurimùm à natura
 alienum est: corda infantium excindūt, & co-
 medunt, hac persuasione à diabolo inducti, qd
 tunc, si ad manus iustitiæ deueniant, non pos-
 sint veritatem fateri, vt apertum est ex proces-
 su Annæ de Rouer, cuius suprà mentionem fe-
 cimus, & aliorum. Imò multum insidiantur
 puerulis nondum baptizatis. Corpora autem
 infantium comburunt, & in cineres redigunt,
 quibus abutūtur in suis maleficijs. Imò, quod
 multò horribilius est, quandoq; parentes con-
 sensum & auxilium præbent, vt propria eo-
 rum caro sic tractetur, ipsis præsentibus, vt
 exemplis docere possem, si expediret: quæ
 causa rectè quendam Iudicem superiori
 anno

anno

anno mouit, ut patrem maleficum, aliàs in pri-
 mis strangulandum, viuum flammis traden-
 dum iusserit, eò quòd præsens & fautor fuisset
 cum sua proles à maleficis combureretur. Sæ-
 pè enim, ut experientia cognoscimus, malefi-
 ci & sagæ sunt etiam parricidæ. Quod profe-
 ctò si quis penitius introspicere velit, prædicta
 L. 6. significat, quãdo eos appellat peregrinos
 naturæ: quum ipsa natura auditis tam horren-
 dis factis, horrorem intra se concipiat, & quasi
 contremiscat. Nemo tamen miretur, quod
 homines aliàs bonæ naturæ & conuersationis
 in tam detestabilia scelera cõsentiant, ut (proh
 dolor) indies præter opinionem conspici-
 mus. Sicut enim qui Christum imitatur, Deo-
 que adhæret, diuinæ fit consors naturæ clemẽ-
 tiæq; ac alia fit creatura: Ita qui Dæmonem se-
 quitur, & in eius castra transit, propriam quasi
 naturam exuit, & participat quãdam proprie-
 tatem ferocitatis & truculentia Diabolicæ.
 Quod autem Dæmon maximè insidietur in-
 fantibus necdum baptizatis, id accidit ex inui-
 dia maxima. Inuidet enim illis æternam fœli-
 citatem, quam ipse amisit: & infantes, si Baptis-
 mo abluerentur, consequerentur. Baptizatis
 autem struit insidias propter insigne odium
 nominis Christi, quod præcipuè relucet in ef-
 fectu Baptismi, quo mediante Christum in-
 duunt, & eius nomen participant, ut dicantur
 Christiani, nec non innocentiam per Ada-
 mum

mum & Euam primos parentes perditam, infantes baptizati de nouo adhuc retinent, quã molestissimè fert. Quare eorum vitã (cum animã saluti adhuc nihil damni, ob infantilem ætatem, inferre possit) nocere studet. Optimum autem remedium est contra Diabolicas artes in hoc studio nocendi, vt parentes pij sint, bonam curam puerorum habeant, eos conseruent, ne personæ iustis ex causis suspectæ eos propiùs accedant, vespere & manè salutem infantium Domino Deo commendent, ac eos signo Crucis muniant. Nam sapius sagarum iudicialibus cõfessionibus cognitum est, quod infantibus signo Crucis munitis nihil nocementi inferre potuerūt. Quod autem Deus concedat potestatem Dæmonibus nocendi pueris innocentibus, id ad prouidentiam Dei, quæ omnia in iustissimum finè dirigit, referendum est: quamuis sæpè contingat, vt doctissimi viri tradiderunt, infantes, iulto Dei iudicio, sed non omnibus noto, puniri ob peccata parentum.

QVAESTIO III.

Quid de imaginibus, quibus magi siue malefici vtuntur, sentiendum?

In primis aduertendum ex Doctõribus tam Theologis quam Iurisperitis, duplices reperiri

Vu

riri

riri imagines in exercitio apud eos, qui diabolica potestate vtuntur. Quædam enim dicuntur Astronomicæ siue Astrologicæ, quibus vt plurimum vtuntur ij, qui vacant magiæ diuinatrici, ad inuestigationem rerum occultarum, & futurarum. Aliæ sunt, quibus malefici vtuntur ad inferendum malum aliquod hominibus, aut bestijs. De postremis loquitur Glossa, Salycetus, Angelus & alij in præfenti L. Multi: vbi loquuntur de imaginibus maleficorum & incantatorum. Deinde iterum obseruandum est: nomine imaginum in hac materia intelliguntur non solum imagines sic dictæ secundum communem vsum, sed multo magis figuræ, characteres, signa aut instrumenta, quibus superstitiosum genus hominum vtitur, ad inuocationem tacitam aut expressam Dæmonum, pro ferendo auxilio. De posterioribus imaginibus Glossa & DD. in hac L. loquuntur, vbi Angelus sic ait. Nota benè contra facientes imagines ceræ, qui pungendo eas, vitas hominum labefactant, & ideo non derideas ista. Earundem etiam mentionem faciunt Paulus Grillandus de sortileg. cap. 5. Oldratus de ponte consil. 210. incip. Regularis habet traditio. Damhaud. in cap. 61. num. 116 & alij alibi. Quibus consentiunt Theologi, Ioan. Gerson in 1. part. in tract. de erroribus circa artem magicam, in litera O. Malleus 1. par. q. 5. Alphonsi. Castrensis lib.

lib. I. de iusta hæret. punit. cap. 15. Syluest. in
 verbo. Maleficium. Martinus Arles in tract. de
 superstitionibus. Vniuersitas Parisiensis in ar-
 ticularis determinatis contra superstitiones, in
 art. 21. his verbis. Quod imagines de ære, plum-
 bo, vel auro, de cera alba, vel rubea, vel alia ma-
 teria baptizatæ, exorcizatæ, & consecratæ, seu
 potius execratæ, secundum prædictas artes, & sub
 certis diebus, habent virtutes mirabiles, quæ
 in libris talium artium recitantur. Error in
 fide, & philosophia naturali, & Astronomia
 vera. Cuius articuli sensus est, quod tales res &
 imagines ex sua natura non habent naturalem
 vim ad effectum, sed effectus sequitur ex mi-
 nisterio Dæmonum, prout definitum est, in
 art. 18. Vsum huiusmodi imaginum apud ma-
 leficos sic describunt probati doctores. Male-
 fici imagines quasdam, certis temporibus ob-
 seruatis & determinatis carminibus, & ritibus
 quibusdam & signis, conficiunt, quas in nomi-
 ne Beelzebub, principe Dæmoniorum bapti-
 zant, adhibitis & expressis quibusdam alijs
 verbis, quæ ob horrorem non sunt referenda.
 His sic peractis prædictas imagines ad ignem
 applicant, & ibi petunt infirmitates, aut alia
 mala, quæ in persona illa, cuius imaginem con-
 fecerunt, euenire optant. Quandoque etiam
 acubus, aut alijs acutis ferris perforant, aut
 pungunt illius imaginis caput, aut pectus,
 aut ventrem, aut scœmora, aut aliam corporis

partem, in qua cupiunt malum aliquod oriri in persona, cui nocere intendunt. Quibus sic peractis sæpè contingit, quod persona, cuius nocumentum maleficus desiderat, grauiter torqueatur in illa parte corporis, quam maleficus pupugit, aut transfixit. Qui effectus non ex imagine, aut figura, sed ex operatione latentis diabolica proficiscitur, Maleficus enim habet pactum cum Dæmone, qui operatur circa corpus maleficiandi, quando imaginem maleficus pungit: Adhibet autem applicatq; demon naturalia venena & alia, quæ sunt apta ex sua natura inferre dolorē & infirmitatē. Ipse enim subtilissimè & inuisibiliter applicat. Et maleficus quando animaduertit morbū, aut malum productum in corpore maleficiati, persuadet sibi talem vim inesse imaginibus & figuris, cū tamen Dæmon alijs causis naturalibus applicatis efficiat infirmitatem. De hac materia memorabile est exemplum, quod referunt Ioan. Bodinus lib. 2. de magorum dæmon. cap. 8. Cosmus Philarchus Theologus Florent. lib. 3. 2. part. de officio Sacerdotis, cap. 8. in primo præcepto, & alij alibi, ex Hectore Boëtio lib. 2. historię Scoticę, qui attestatur in tota Scotia notissimum esse. Duffus rex Scotię noctu sub perpetua vigilia decumbens, in sudorem sine modo soluebatur, corpus lenta conficiebatur tabe, effceto simillimum, hærebat cutis rigida, venas, neruos, & qua forma, & situ ossa essent
huma-

humana ostendens, & tamen medici in ea omnia signa sanitatis inueniebant. Obortus est rumor incerto auctore, Regem à quibusdam mulieribus maleficiatum esse, quæ apud Forres oppidum Morauix manebant. Rex statim sub specie ineundæ pacis inter eum & coniu-
 ratos Morauos mittit, qui rei veritatem inquirant, missi Forres adiere & arcem ingressi (quæ adhuc erat in regis fide) Denoualdo arcis præfecto, quare venerint, exponunt: quo audito quidam miles, qui erat in artis præsidio, significauit Denoualdo quandam meretricem (cuius mater erat sortilega) dum blandiusculè eam tractaret, locutam ei fuisse de regis infirmitate, & morte: erat tunc illa meretrix in arce, quæ tormentis exposita, veritatem aperuit. Denoualdus in ipsa nocte milites ad sortilegarum ædes mittit, qui vnã veneficarum, simulacrum ad Regis Duffi imaginem ex cera confectum, ligneo veru affixum, ante ignem torrentem, alteram carminibus recitatis liquorem quendam fundentem sensim supra statuam, inuenerunt: & ductæ cum simulacris in arcem, interrogatæ dixerunt, dum simulacrum igni adhibitum torreretur, Duffum regem in sudorem solui, carminibus autem recitatis perpetua teneri vigilia, & ad liquecentem ceram macie confici, consumpta cera mortem regis continuò secuturam: ita se Demones docuisse, & ad facinus exequendum

mercede à Morauorum primoribus conductas. Simulacrum effractum fuit, & in eadem nocte rex absque sudore quieuit, & postridie redeuntibus viribus, ita sanitati restitutus est, ac si nulla aduersa valetudine antea fuisset detentus. Sagæ viuæ crematæ sunt. Gerson loco citato narrat, quod Philippus quondam rex Francorum, cum perciperet de quadam cerea imagine, quam dicebant baptizatam, aut exeratam taliter nomine suo, quod ea destructa rex moretur: Rex fide plenus, videbimus, inquit, si potentior erit Dæmon ad perdendum me quam Deus ad sanandum, & hæc dicens ceram proiecit in ignem. Petrus Gregorius Tholosanus in Syntagma iuris vniuersi. lib. 34. cap. 11. narrat ex Gagrino lib. 7. histor. in vita Philippi Huttini, uxorem cuiusdam Enguerani quæstoris Gallici, qui expilauerat ærarium Galliarum, cum de mariti carcere conclusi liberatione desperaret, ad magiã & diuinationem se cõuertisse, Puioto quodã malefico & Clauda muliere ad id facinus opem ferentibus: atque cerea quædã simulacra, ad regis Caroli Valensensis Formã, Dæmoniaca arte cõfecisse, quæ languentium speciem præferrent, ad quorum similitudinẽ, nisi malã sors prodita fuisset, Rex & ipse Carolus conficiendi macie sensim erant, & definita ad tempus morte consumendi. Quo cognito, suspensus fuit Engueranus: Puiotus & Clauda vxor Enguerani

rani flâmis consumpti. Pro d.L. ampliori elucidatione, attendendū est, quod malefici opera diaboli nō solūm mediantibus imaginibus vitæ hominū insidiantur, sed etiā possunt aërem morbidū reddere, vt homines eum attrahentes inficiantur, aut pestē seminare. Sic Philostratus li. 4. de vita Appollonij Tyanæi narrat, Ephesi Dæmoniacum quoddam spectrum pestem disseminasse, idque in forma & specie senis mendici peram gestantis, panniceis frustis refertam, laceram & sordidam vestem gerentis, quē Appollonius ad expiandam ciuitatem, cū detexisset, iussit lapidibus obrui; quod factum est, & sublatis deinde aceruis lapidum, ait in eius loco inuentum esse canem tanquam molossum magnitudine tanta quanta maximi leonum esse solent, quasi rabidi canis spumam emittentem, & ita liberatam à peste ciuitatem. Familiare est etiam; magis, teneros ad huc infantes fascinare.

LEX VII.

Et si excepta tormentis sunt corpora honoribus præditorum, præter illa videlicet crimina, quæ legibus demonstrantur: Et si homines magi in quacung; sint parte terrarum, humani generis inimici credendi sunt.

Vlt. 4 tamen